

Aqqalu C. Jerimiassen

EM 2022/15b

Atassut

26. september 2022

Åbningsdebat på baggrund af åbningstale af Formanden for Naalakkersuisut.

(Formand for Naalakkersuisut)

Blot fordi man sidder i oppositionen er det ikke ensbetydende med at man nødvendigvis bør kritisere alt hvad Naalakkersuisut siger.

Vi vil fra Atassut side takke Formanden for Naalakkersuisut for hans åbningstale.

Samarbejdsvillighed er en vigtig ting at kunne, uanset om man sidder i koalitionen eller om man er en del af oppositionen, og debattere for at finde fællesnævneren.

Der skal også være plads til ros, derfor vil vi fra Atassut starte med at sige følgende;

Vi er meget glade for og finder yderst vigtigt at Formanden for Naalakkersuisut i sin tale startede med at tale om de unge, og bragte budskabet om nævneværdige unge. Det understreger vigtigheden af mennesket der kan klare sig selv, og at disse personer er nogen man bør se op til og skal inspirere andre unge i fremtiden. Det er den slags vi bør have mere af og er essentielt i vores samfund.

Hvis vores mål er et samfund der er selvforsynende og kan klare sig selv, er det også nødvendigt at bringe budskabet om at folk skal tro på dem selv. Når man siger at man gerne vil have selvstændighed, bør man ikke tage offerrollen og blot vente på hjælp udefra.

Det er det selvstændige folk og en sund befolkning der skal tage fat og løfte hele landet. Derfor er eksemplerne på folk der kan selv og har en selvstændig tankegang et vigtigt budskab om hvordan vi bør tænke. Det kan vi ikke komme udenom. Selv om det kan gøre lidt ondt at sige det; så kan en alt for venstreorienteret tankegang være til skade for et folk der gerne vil have selvstændighed. Netop fordi at man begynder at sætte alt lid til de offentlige og det centrale styre, i stedet for at man selv tager ansvar. Det skubber tanken om kunne klare sig selv endnu længere væk.

Vi er enige med Formanden for Naalakkersuisut om at vi bør have et større fokus på børn i Grønland, og vi er også glade for at der skal bygges huse for børn i tre forskellige steder. For hvis vi skal være med til at give børn en lys fremtid, hvad kan vi ellers også gøre? Det vigtigste og det første vi skal gøre er at se på os selv, hvordan vi som voksne selv agerer.

Man siger jo at børn gør og lærer af de voksne. Eksempelvis kan vi voksne være ærgerlige over børnenes smartphone vaner, når vi selv ikke kan lægge mobilen væk og holde en pause fra Facebook. Holde en pause fra at være uenige med alt hvad der rører sig under debatterne på

facebook, og skrive hårde ting. Eller når vi bruger en hård tone mens børn er til stede. Det er direkte i modstrid med hvad vi prøver at lære vores børn.

Det er desværre blevet på den måde at politik er noget man bliver sur over og noget man absolut skal bruge en hård tone for. Som om at befolkningen hele tiden holdes i en brændende tilstand og hele tiden skal være sure. Det er blevet svært at have andre meninger end den store masse, racistiske udmeldinger og nationalisme der er med til at skabe splid i befolkningen. Mens omverdenen arbejder for at være mere imødekommende og åbne, så håber vi inderligt fra Atassut at vi ikke går i stik modsatte retning. Vi glæder os over de kommende lovgivnings tiltag for børn, og vi vil samarbejde.

Fra Atassut er vi uendeligt glad for at Formanden for Naalakkersuisut talte om vores hjertesag, nemlig sundhedsområdet.

Vi kan ikke tale nok om emnet. Da det simpelthen er et område der lider stort. Vi mister vores kære selvom vi hvert år afsætter enorme summer, kan vi simpelthen ikke magte opgaven. Det er desværre noget som vi i samfundet bliver nødt til at indse.

Det er meget ærgerligt at vores forslag om at tilbagegive ansvarsområdet for sundhed til staten ikke blev godtaget, menneskeliv bør altid prioriteres. Det viser blot hvor lidt menneskeliv betyder for alle andre, og at stolthed vejer mere. Sådan er det desværre, flertallet har talt.

Derfor vil vi fra Atassut bede Formanden for Naalakkersuisut om at sætte endnu højere prioritet og endnu stærkere tiltag ift. vores sundhedsområde og prioritere menneskeliv endnu højere. Vi er simpelthen nødt til at prioritere, også prioriteret, selv i den danske stats finanslov. Vi er simpelthen nødt til at modtage hjælp.

Man behøver ikke se det som en falliterklæring eller som om at vi bare giver op. For vi er nødt til at have mere lige vilkår ift. sundhed, især når vi også er en del af et fællesskab. Og lad lige være med at fordreje vores budskab, som om at vi bruger sundhedsområdet som metode til at forblive i rigsfællesskabet. Vores budskab handler om sundhed, tryghed og bedre vilkår.

Det er måske på tide at lufte tanken om muligheden om en genforhandling af selvstyreloven. Er det ikke på tide at gendebattere den fastfrosne bloktilskud nu gennem mere end 10 år? Jeg ved ikke om hvad i synes om den idé mine kære kolleger. Men ang. Sundhedsområdet er vi nødt til at gøre noget og jeg håber på samarbejde.

Jeg synes at det er et godt tegn, når man er villig til at indrømme noget, især også når det handler om vores boligsituation.

Jeg vil gerne give et eksempel. For vi ved mest om de kommuner vi kommer fra, og her er et eksempel på manglen på boliger i Avannaata Kommunia. Selv bare i Ilulissat, blandt fire byer er boligmanglen så stort at hvis man lægger tallene fra de tre andre byer, så er der stadigvæk endnu større behov i Ilulissat.

Vi skal være mere åbne over for folk der gerne have eget bolig. Derfor skal vi have flere byggemodninger, dermed vil det give folk flere muligheder for at kunne have eget bolig. Også især i Nuuk er det en kendt faktum at der er stort behov for byggegrunde gennem flere år.

De ældre lever længere. Vi har brug for så mange hænder som aldrig før, og det er på tide at vi debatterer den pensionsordning vi har nu. Siden 2018 har vi fra Atassut fremlagt forslag og ønsket om at kunne arbejde efter pensionsalderen, uden at fratage deres pension. Flertalet har forkastet forslaget.

Kære Formand for Naalakkersuisut, jeg vil gerne komme med en opfordring. Lad os smide den nuværende sociallovgivning i skraldespanden, og lave et helt nyt og tidsvarende lovgivning for området. Den nuværende lovgivning er blevet lappet sammen gennem mange år uden egentlige fornyelser, med mange lappeløsninger der er blevet meget uoverskueligt.

Det er desværre også skræmmende at høre om førtidspensionsmodtager der lader sig skille fordi de ikke vil miste deres ydelser. Det er et levende bevis på at vores lovgivning ikke er tilpasset de mennesker der ellers skulle være i centrum. Det er desværre også et kendt faktum at mange af vores landsmænd flytter til DK, når de når pensionsalderen. Det er ikke overraskende udvikling når vi ikke kan tage vare på vores ældre, og at de for bedre behandling i DK.

Det er ærgerligt at det sker. Det er igen et levende bevis på at vores lovgivning ikke er godt nok. Nogle gange finansierer vi NGO-ere, med håb om at de på et tidspunkt nok skulle komme til at gøre gavn. Noget som vi kan komme til at bruge Kr. 40mio gennem få år, gennem vores finanslov.

Vi kunne sagtens have brugt de penge på vores ældre gennem deres pension, og forhindre at alt for mange forlader Grønland. Ja, vi har forhøjet pensionen. Men desværre er det ikke alle pensionister der har fået gavn af det. Uden at det skal komme til at lyde som skæld ud, så vil jeg gerne sige; Lad os komme væk fra lappeløsninger og lad os udarbejde reformer sammen. Lad os stoppe med at bruge for meget energi på at konkurrere om hvem der gør mest om de folk der er tale om, de selvsamme folk vil hellere se resultater end blot ord.

Med disse ord ønsker vi Naalakkersuisut god arbejdslyst.